

CIJENA lista: U pretplati za štavu god. K 36.—, za polugodište K 18.—, tromjesečno K 9.—, mjesečno K 3.00, u maloprodaji 18 fil. pojedini broj. OGLAŠI primaju se u upravi lista, trg. Gustoza 1.

HRVATSKI LIST

Izlazi svaki dan u 5 sati ujutro.

HRVATSKI LIST izlazi u nakladnoj tiskari JOS. KRMPOTIC u Puli, trg. Gustoza 1. Uredništvo: Sijanska ulica br. 24. — Odgovorni urednik JOSIP HAIN u Puli. — Rukopisi se ne vraćaju. Cak. rač. upr. pošt. št. 29.796.

Godina IV.

U Puli, srijeda 30. siječnja 1918.

Broj 922

AUSTRO-UGARSKI RATNI IZVJEŠTAJ.

Beč, 29. (D. u.) Službeno se javlja:

Na visoravni Asiago prešao je Talijan jučer nakon trodnevne topničke priprave na navalu, koja je dovela do teških borba oko Col del Rosse i Monte di Val bella. Hvala žilavoj ustrajnosti hfabrih branitelja, oba su jvisa ostala iza promjenljivog hrvanja, sa bojne nadmoćnim protivnikom u našem posjedu. Mjesnih provala nije neprijatelj mogao da proširi. Na zapadnom dijelu visoravni skršile su se talijanske navale već u našoj obrambenoj vatri. Dosad bje dopremijeno 10 zarobljenih časnika i 350 momaka. Poglavica generalnog stožera.

NJEMACKI RATNI IZVJEŠTAJ.

Berlin, 29. siječnja. (D. u.) Iz velikog ae glavnog stana javlja:

Zapadno bojište.

Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Na raznim mjestima fronte djelatnost topništva. Bojna skupina njem. prijestolonasljednika: U Champagni razvile su se živahne topničke borbe. S obje strane ceste St. Hilaire-St. Souplet izjalovili su se ujutro manji francuski nastajni pothvati. Naši su položaji izmedju ceste, koje vode od Somme-Py i Riponta prema jugoistoku, ležali rano popodne pod najžešćom neprijateljskom vatrom. Pod njezinom je zaštitom prešla francuska pješadija sa vatrometima na jake izvi-djaje proti više mjesta fronte. Uz teške je gu-

NEPRIJATELJSKI IZVJEŠTAJ.

Talijanski:

28. siječnja: U dolini Arse i Astica okršaji patrolja, koji su povoljno po nas protekli. Uspješno djelovanje našeg topništva proti neprijateljskim položajima izmedju doline Ferzelle i Brente. Živahna djelatnost ljetača na čitavoj fronti. Za navale u noći na 27. o. mj. sastrijelili su engleski ljetači neprijateljske jedno ljetalo. Drugo je ljetalo bilo pogodjeno po obrambenim baterijama i srušilo se na obrancima Montella. Ljetači — njih trojica, — medju njima dva časulka, bili su ranjeni; zarobili smo ih.

Austrijska zastupnička kuća.

Česka će se resoluolija objelodantiti.

Beč, 29. (D. u.) Ministar za bogoštovje i nastavu podastire vladine osnovne glede povišanja minimalnog dohotka i mirovina katoličkih dušobrižnika kao inih dohodaka dignitara i kanonika metropolitanskih — katedralnih i kontekatedralnih kaptola katoličke crkve latinskog, grčkog i armenskog obreda; ministar financija zakonske osnovne glede oporezovanja ugljena i glede sveopćeg privrednog poreza za godina 1918-19. Nakon toga bje njemački socijalni demokrata Seitz izabran potpredsjednikom zastupničke kuće na mjesto preminulog zastupnika Pernerstorfera. U nastavljenoj raspravi glede odgovora na interpelacije predlaže zastupnik Stanjek, neka se odgovor ministra predsjednika glede zapljene deklaracije čeških zastupnika ne uzme na znanje.

Ministar-predsjednik dr. Seidler izjavlja, da iza oštre kritike deklaracije u njegovom odgovoru na interpelaciju javnost imade pravo, da tu deklaraciju sama upozna, kako bi si stvorila samostalan sud, imade li vladu pravo ili ne. Stoga je odredio, da se deklaracija slobodno objelo dani. Zastupnik Seitz izjavlja u ime njemačkih socijalnih demokrata, da će se oni nakon odgovora ministra-predsjednika ustegnuti od glasovanja i naglašuje, da će težnje češke stranke za sjedinjenjem Češke, Moravske i Šleske u državopravnu cijelinu, uslijed česa bi njemačke Sudetske zemlje bile istrnute narodnosnom nasilnom gospodstvu, nailaziti na najoštriji otpor svih Nijemaca, uključivši i proletarijat. Na stvarni ispravak zastupnika Stanjeka i Habermanna prekinuta bje sjednica prije glasovanja. U nastavljenoj je sjednici bio kod poime-ničnog glasovanja bio predlog zastupnika Stanjeka sa 155 proti 105 otklonjen. Poljaci, Ukrajinci i njemački su se socijalni demokrate ustrgnuli od glasovanja. Nakon toga je prihvatio riječ ministar financija, frajher v. Wimmer.

bitku bila bačena natrag djelomice uslijed naših zaprjeka, djelomice u borbi iz bliza. Nekoliko je zarobljenika ostalo u našim rukama. — Živahna je djelatnost ljetača dovela do mnogobrojnih borba u zraku. Jučer smo sastrijelili 13 neprijateljskih ljetala i jedan pripeti zrakoplov. London i Sherness su bili s uspjehom bombardovani. Francuski su ljetači nastavili svoje navale proti našim lazaretima. Dok su mjeseca prosinca bili lazaretski naredjaji u Rethelu počesće ciljem njihovih bomba, navalili su posljednjih dana na naredjaje u Le Bry-Comfieny.

Talijansko bojište:

Na visoravni Sedam općina (Sette Comuni) usplamtjele su iznovice žestoke borbe. Talijani su navalili jučer u odsječima istočno od Asiaga do Brente sa jakim silama. Na Monte Sisemol i zapadno skršile su se njihove navale pred austro-ugarskim položajima većinom u vatri. Monte di Val bella, na koji su prolazno mogli da prodru, blo im u protusunku opet istrgnut. Isto su tako bacili naši saveznici neprijatelja, koji je prodlrao u području od Col del Rosse kao i izmedju uvale Frenzella i Brente, iza teških borba natrag. Opetovani pokušaji neprijatelja, da prodorna mjesta proširi, izjalovili su se uz teške gubitke. Zarobljeno bje 10 časnika i 350 momaka. Jedna je od naših zračnih skupina za bacanje bomba izbacila u noći od 26. na 27. siječnja dobrim uspjehom 21.000 kilograma bomba na Castell-Franco, Treviso i Mestre. Veliki su se požari vidjeli nadaleko.

S ostalih ratništa ništa novo. Prvi majstor glavnog sijeta Ludendorff.

Stavka u Trstu.

Trst, 29. (D. u.) Jučer su obustavili posao radnici brodogradilišta u Trstu i u susjednim Miljama (Muggla). Njima su se malo po malo tečajem dana i noći pridružile druge radničke struke, medju njima i slagari, tako da danas nijesu izostali nikakovi listovi, osim socijalno-demokratskog lista "Il Lavoratore", koji izlazi kao glasilo radnika, koji stavkuju, i pripoćuje samo vijesti o stavkaškom pokretu. Na skupštini, koja se je jučer obdržavala u radničkom domu, došla je u ime trčanskog radništva do izražaja želja za skorajšnjim mirom kao i bezodvlačno poboljšanje prilika aprovizacije u Trstu i Primorju pomoću brze i izdašne dopreme živeća, a osobito žita i brašna. Nadalje bje zaključeno, da se stavka nema protegnuti na radnike, koji su zaposleni kod aprovizacije, pilniskih i električkih naredjaja te vodovoda, kao niti na one, koji stoje u službi zdravstva. Stavkaški se pokret razvija dosad u potpunom miru i redu i bez upadica.

Radnička stavka u Njemačkoj.

Berlin, 28. (D. u.) Wolffov ured javlja: Koncem prošle sednice za danas najavljeha velika stavka nije nastupila. Agitacije u tu svrhu imale su posve ograničen uspjeh, premda su se još jučer popodne u Berlinu i u predgradju širili ljetači od kuće do kuće. Radničke su organizacije otkazale sudjelovanje. Na berlinskim ulicama ne opaža se ništa od stavke. Samo u nekim se prometima dio radnika nije danas prihvatio posla. Prema večernjim je listovima po prilici 100.000 radnika obustavilo posao. U prijepodne obdrževanim se je sjednicama izneslo kao glavni zahtjev jednako izborno pravo za Prusku, mir, novouredjenje prehrane i puštenje vodja na slobodu. Pokret potiče samo i jedino iz skupine zastupnika Haasa. Socijalnodemokratska stranka pod Scheidemannom nije ni u kakvoj svezi sa strankom, kao niti radničke organizacije.

Berlin, 28. O stavkaškom pokretu u Berlinu pišu večernji listovi: U svemu je dosad obustavilo posao oko 100.000 radnika. No taj broj imade samo prelaznu važnost, pošto se tečajem dana može više ili manje promijeniti. Danas je ujutro bilo u šesnaest prometa 40.000 stavkaša. Tečajem prijepodneva se je proširio pokret dalje i zahvatio do podneva oko četrdeset prometa. U radionicama se za municiju u Spandau radi redovito. Namještenici u prometnoj službi uopće ne stavkaju. Po cestama je na stupovima za oglase pripoćen, kao opomena radnicima, govor državnog tajnika za unutrašnje poslove, koji je držao bio u subotu u glavnom odboru državnog zbora. "Vossische Zeitung" saznaje iz kuće, u kojoj je sjedište radničke organizacije o pokretu ovo: "Danas se je prije-

podne obdržavala u kući radničke organizacije skupština radnika, koji sudjeluju kod stavke, na kojoj su bili iznešeni kao glavni zahtjevi: jednako izborno pravo za Prusku, mir, novouredjenje opskrbe živećem i puštenje radničkih vodja na slobodu. Izabran je odbor, koji imade stupiti u pregovore sa nadležnim vladinim faktorima. Pokret potiče samo i jedino od Haase-ove skupine. Socijalno-demokratska stranka pod Scheidemannom nema sa stavkom nikakova posla, kao ni organizaciono povjerenstvo. Radja se i, sak, da organizacija nije posve tako jedno-dušna i složna, kako se je nadala bila Haaseova skupina. "Lokalanzeiger" javlja, da su se u nekim tvornicama našli bezimni ljetači s naslovom: "Izjava inozemnog zastupstva boljševika radničkoj Internacionali", u kojima se upućuje na to, da je dne 7. studenoga u Petrogradu revolucija pobijedila bila nad vladom i da bi poraz ruske revolucije imao za posljedicu i poraz njemačke revolucionarne struje. Stoga se stavlja odlučan otpor i mora biti geslo: Na mir bez svake anekalje i odstete! List primjećuje na to: Dakle su na poslu neprijateljske revolucionarne sile, kako bi sklonule njemačke radnike na oslabljenje obrambene snage naše domovine i snizile njemačku industriju.

Berlin, 29. (D. u.) Polovaj, koji je uslijed stavke nastao u Berlinu, nije se do večera bitno promijenio. Do iskaza i obilježnja grada nije došlo. Broj stavkaša iznaša po prilici 120.000. Redarstvo se je držalo pasivno. Dio stavkaša kani kroz tri dana ne prihvatiti se posla. Pokušaj radnika, da sklone na stavku velike promete i tramvaje, blo je bez uspjeha.

Berlin, 28. (D. u.) Ne javlja se ni o kakovim bitnim stavkaškim pokretima izvan Berlina. Osobito se iz područja Rurhe javlja, da se u svim prometima radi svim radnim silama i bez zaprjeka.

Berlin, 29. (D. u.) Stavkaški je pokret danas u pojedinim kotarima Velikog-Berlina poprimito nešto veći opseg negoli jučer. Pokret se je proširio i na Spandau, gdje od državnih radionica sudjeluje kod stavke jedna radionica sa nekih 3500-4000 ljudi. No svenkupni broj od 250.000 do 300.000 stavkaša, koji navadja vodstvo pokreta, oznaćuju večernji listovi tendenciozno pretjeranim. — I iz države predleže vijesti o obustavi posla. Tako iz Essena i Nürnberga. U Danzigu je stupilo kod carskog brodogradilišta oko 4000 ljudi u stavku. Svi drugi promet i opremne industrije rađe. U Kielu stavkaju radnici svih brodogradilišta, također i carski. Broj stavkaša iznaša ondje 40.000. U Hamburgu su obustavili posao radnici brodogradilišta Vulkan. Generalno je povjerenstvo radničkih organizacija Njemačke obdržavalo danas o podne odborsku sjednicu, u kojoj bje zaključena neutralnost organizacija. U Berlinu upravlja stavkom odbor, koji se sastoji od deset radnika i jedne radnice. U taj je odbor pozvano šest socijalističkih zastupnika i to: tri zastupnika socijalno-demokratske stranke, naime Scheidemann, Ebert i Braun; tri zastupnika neovisnih socijalista, i to: Haase, Ledebour i Dietmann. Po berlinskim se ulicama gotovo ništa ne zamjećuje o stavci. Osobito su namještenici tramvaja odbili dosad sve pokušaje, da ih sklone na sudjelovanje kod stavke. Kartelni je savez njemačkih radničkih društava izdao jutros proglas, kojima ih opominje od sudjelovanja kod stavke.

Berlin, 29. (D. u.) Državnog su tajnika za unutrašnje kuće zamolili zastupnici objiju socijalističkih stranaka za razgovor, kod kojega bi imao sudjelovati i izaslanik radnika, koji stavkaju. Državni je tajnik izjavio, e je spreman, da primi socijalističke zastupnike. No s radnicima, koji ne pripadaju narodnom zastupništvu, ne može raspravljati o pitanjima općenito političkog sadržaja, pošto takove rasprave spadaju pred forum državnog zbora. I tako nije moglo doći do dogovora.

Revolucija u Finskoj.

Stockholm, 28. (D. u.) Iz Haparandé se javlja, da je finski predsjednik Svinhufwud bio odveden na neki ratni brod.

Stockholm, 29. (D. u.) "Svenska Telegramm Byran" saopćuje iz Haparandé: Od jučer je cijela Finska do Tammerforsa u rukama crvene garde, koju podupiru ruski vojnici. Crvena je garda zaposjela brojavni ured i druge javno zgrade u Helsingforsu. Crvena je garda svrgnula senat i preglasila za vladajuću vlast boljševike. Glas o uapšeniju članova senata i je

potvrđen. U sjevernoj Finskoj pošlo je gradjan-skoj gardi za rukom da zauzda crvenu gardu. Tamo vlada mir. U Torneji je ostalo samo 80 ruskih vojnika.

Stockholm, 28. (D. u.) „Aftonbladet“ priopćuje brzojavku iz Haparande, da su revolucionarci u Helsingforsu srušili finski senat. Novoimenovani je švedski poslanik posebnim vlakom pobjegao u Torneu, te je na putu u Stockholm. I zemaljski je poglavica Heiki otputovao iz Wase posebnim nalogom u Švedsku, po svoj prilici, veli gore spomenuti list, da zavez Švedsku u pomoć.

Borbe izmedju Rusije i Rumunja.

Petrograd, 27. (D. u.) O događajima kod Galca, koji su doveli bili do toga, da su se dijelovi ruskih četa sklonili saveznicima, javlja se, da borbe izmedju 9. i dijelova 10. sibirskedivizije te Rumunja na visinama zapadno od Galca još traju. Na rumunjskoj strani sudjeluje teško topništvo, a kod Galca i tri monitora. Ruski su položaji na željeznici Brajla-Galca do zavoja Sereta istočno od Nikolaja nezaposjednuti. Učvršćenu su jednu točku na željeznici zaposjeli Rumunji, kojih su se postojanke istodobno ustalile na zavoju Cerne.

Iz Rusije.

Helsingfors, 28. (D. u.) List se „Izvestija“ tuži, što su mnoge ruske čete stvorile rezolucije, u kojima ne priznaju više vlade vlada i stavljaju ultimato okružnim odborima, te se groze pljačkanjem blagajna. List poziva čete na razboritost i vjernost prema revoluciji.

Petrograd, 28. (D. u.) „Rječ“ javlja: Krilenko je priopćio povjerenicima bežičnu brzojavku, kojom se naredjuju najprešnije mjere glede protjeranja poljačkih legijonara u guberniji Orša sa točkama, koje oni drže u posjedu, i glede sveopćeg razoružanja poljačkih legijonara. Postupak Poljaka imade biti odgovor na uapšenje središnjeg odbora po maksimalistima, koje je medju Poljacima izazvalo bilo živahnu uzrujanost.

Stockholm, 28. (D. u.) „Sozialdemokraten“ napada na Trockoga radi njegovog govora na petrogradskom kongresu, gdje se je izrazio, da je opće izborno pravo zastarjelo.

Petrograd, 27. (D. u.) P. b. a. 20 kosačkih pukovnija pobunilo se proti Kaledinu i odlučilo, da preuzme u svoje ruke svu vlast u donskom području.

* Dr. Fridrik Adler bit će amnestiran? Više se puta već pisalo, da će ubojica grofa Stürgkha biti pomilovan i pušten na slobodu. Njegova je osoba postala silno popularna medju ruskim revolucionarcima, pa nije isključeno, da će ovi zahtjevat i na mirovnim pregovorima njegovu slobodu. „Venkov“ javlja o tom: „Berlinske Tidende“ primaju iz Pariza dne 23. o. mj.: „Iz Curliha se saopćuje, da su austrijski socijalisti u pregovaranjima s vladom postigli to, da će ubojica grofa Stürgkha, dr. Fridrik Adler biti pušten na slobodu“.

* Rat se mora nastaviti dalje. Kao glas francuske štampe o govoru grofa Czernina saopćuje praški „Venkov“: Czerninove opaske o mogućnosti sporazumka izmedju Beča i Washingtona u prilog općenitog mira smatraju listovi „Matin“ i „Journal de Débats“ a i drugi pariški listovi za apsolutno neosnovane već i za to, što su riječi Hertlingove oslabile i ono malo, što se u Czerninovom govoru moglo smatrati za ustup. Nastavak ratovanja smatra se neizbježivim.

* Wilson će odgovoriti na govor grofa Czernina i grofa Hertlinga u kongresu drugi petak, kako javlja pariški „Herald“.

* Sjednica antante u Parizu. Iz Pariza javlja službena brzojavka sa danom 28. siječnja: Lloyd George, talijanski ministar-predsjednik Orlando, ministar za pomoćstvo Alfieri i lord Milner stigli su večeras u Pariz, gdje ih je na kolodvoru primio ministar-predsjednik Clemenceau. Kako javlja „Tems“, očekuju Sonnina za sutra ili preksutra.

* Bugarski ratni izvještaj od 28. siječnja: Glavni stožer javlja: Macedonska fronta: Na više mjesta fronta živahne topničke navale. U predozemlju zapadno od Dojranskog jezera zarobili su naši izvidnički odjeli više Engleza, medju njima jednoga časnika. Fronta u Dobrudži: Primirje.

* Orlando u Londonu. O boravku talijanskog ministra-predsjednika Orlando u Londonu priopćuje Reuterov ured veoma rezerviran izvještaj, iz kojega se može zaključiti, da nije Engleska voljna izlagati se za pretjerane talijanske osvajačke nacrti. Orlando govori, da je postignut sporazum samo u „bitnim“ točkama.

Iz slavenkog svijeta.

Iz Slovenije. Dne 26. o. mj. vršio se u Celovcu opći zbor „Katoličkog, političkog i gospodarskog društva za Slovence u Koruškoj“, na kojem je prisustvovalo preko tisuću ljudi. Jednoglasno bi prihvaćena rezolucija od devet točkaka, u kojima se izražuje oduševljenje za svibanjsku deklaraciju i osudjuje istup Sušteršića i Jakliča iz Jugoslavenkog kluba. Protestuje se dalje proti njemačko-nacionalnoj propagandi i s ogorčenjem konstatuje, da je sadašnja vlada ugrabila slovensko mjesto notara u Piberku i imenovala tamo Nijemca. Izražuje se potreba, da se u Beču ustanovi jugoslavenki list, pisan na njemačkom jeziku, te da se sadašnji „Mir“ u Celovcu poveća i preosnuje, kako bi odgovarao zahtjevima sadašnjeg velevažnog trenutka. — Nijemcima u Celovcu nije to bilo po volji, pa su zato porazbijali nekoliko prozora slovenskog hotela „Trabesinger“, gdje se sastanak održavao. Na večer su prodrli u kuću družbe sv. Mohorja i navallili na vratara. Taj je čovjek otac dvaju sinova, koji su kao časnici pali u ratu za Austriju. Nijemci su ga isprebijali i onda se razbjegli. — U Mariboru također bijesne mariborski janjčari. Tamo je već potpisalo izjavu za jugoslavenku deklaraciju preko 2000 žena i djevojaka. Nijemci su nadjenuli jugoslavenkom pokretu nadimak „Los von Oesterreich-Bewegung“ i još uvijek snivaju o tamnicama i vješalima, što bi se sve imalo da upotrijebi proti Jugoslavenima.

Poziv zast. dra. Tresića-Pavičića. „Glas Slovenaca, Hrvata i Srba“ donosi poziv zastupnika na carevinskom vijeću dra. Ante Tresića-Pavičića, kojim pozivlje svakoga na jugu monarhije, da mu javi sve, što znađe o korupciji, prevarama, proganjanjima i drugim šikanacijama, što su ih pojedinci, oblasti, aprovizacije izvodile nad našim narodom za vrijeme rata. Zast. dr. Tresić-Pavičić javlja, da već do sada imade svu silu pritužaba i dokaza, koje će u najskorije vrijeme početi da iznosi u parlamentu i u novinstvu domaćem i stranom. Ovaj poziv zastupnika Tresića podupiremo i mi i pozivljemo naš narod u Istri, da sve ono, što je pretrpio, sa svjedocima popiše i pošalje preporučeno na naslov: dr. Ante Tresić-Pavičić — Beč, Parlament.

Bratimljenje frankovačkog lista s „organom nezavisnih Srba“. Drugi drugi i u crkvi nadje, veli narodna poslovica. Frankovci, ili inače čisti Hrvati, postali su najjedamput sami srbofilni. Zagrebački frankovački list priopćuje pod frankovačkim naslovom članak iz „Srpskog lista“ debelo štampanim slovima, gdje se veli, da je Lloyd George jednim potezom smrvio u prah i pepeo sve osnove o Velikoj Srbiji ili Jugoslaviji. „Srpski list“ izlazi u Ženevi u Švicarskoj kao „organ nezavisnih Srba“, te se u prvim svojim brojevima bio postavio na stanovite narodnoga jedinstva i odmah počeo da vodi politiku proti sadašnjoj srpskoj vladi. Simpatije, koje si je kod toga stekao čak i kod najzagriženijih neprijatelja Srba, hrvatskih frankovaca, ne će mu sigurno služiti na čast.

U zagrebačkim listovima razvila se posljednjih dana oštra polemika osobito izmedju „Novina“, „Novosti“ i „Hrvatske države“ s jedne, te frankovačkog lista s druge strane. „Novosti“ su priopćile bilješku „Dnevnik Hrvatska“ za Madžare, a frankovački dnevnik na to piše: „Radi toga poslali smo uredništvu „Novosti“ ispravak, a radi bezdušnih kleveta članova uredništva predali smo tužbu nadležnome sudu, da piscu pružimo priliku, da svoje tvrdnje dokaže.“ „Novine“ opet saopćuju: „Prijatelji nas pitaju, zašto ne odgovorimo na članak, što ga je dana 20. siječnja 1918. objelodanio u „Hrvatskoj“ dr. Mirko Marchetti. Budući da se ovdje radi o svećeniku, to je uredništvo mjesto javne polemike čitavu stvar predalo kompetentnoj crkvenoj oblasti“. Iznosimo to za to, da istaknemo, kako nas je već daleko dovela istorija o čistom hrvatstvu. „Propast tvoja Izrael od tebe samoga.“

Česko sokolstvo oživjelo. „Slovenski narod“ javlja iz Praga: Kako je poznato, odmah na početku rata obustavljena su sva sokolska društva, sokolske dvorane preuredjene su za bolnice, sokolski listovi prestali su izlaziti. Kako se u sokolima gledalo liberalce i izdajnike, počeli su progoni i mnogo je sokolova bilo uapšeno. „Česka Obec Sokolska“ bila je raspuštena, a imetak bio je konfisciran. Medjutim se nakon otvorenja parlamenta sokolstvo probudilo na novi život. Sokoli su počeli opet djelovati, najprije u Moravskoj, gdje su bili najgore progonjeni. Provođe se nove organizacije, a osobita se pažnja posvećuje odgoju omladine, pa izlazi i sokolski list za omladinu. Danas Sokoli opet priređuju svoje vježbe, izlete i zabave. Od 1. januara izlazi opet „Telvevičsky Obzor“. Česki Sokol živi

i, rasprostrvši svoja krila, kako svršava „Slovenski narod“, čeka svoga brata, jugoslavenkog: Sokola.

Novinska kriza u Zagrebu. Tipografi su opet vlasnicima tiskara predali memorandum, u kojem traže daljnja povišenja ratnih doplataka. Pregovori se već vode, no ne može se predvidjeti, kako će uspjeti. Vlasnici tiskarsu osim toga najavili izdavačima novina, da imadu novinskog papira samo za 12 dana. Knjižgotiskari i izdavači novina obratili su se na vladu, da u interesu hrvatske štampe, a tim i u državnom interesu, poduzme sve moguće, da se papir što prije uzumogne dobiti. Tvorničari papira traže naime mjesto novaca živežnih namirnica, pa bi vlada trebala, da za ove izda izvoznice, što do sada nije htjela učiniti. („Jug.“)

Moravski sabor ne će još biti sazvan. Razni listovi donesoše vijest, da će se moravski zemaljski sabor sazvat u veljači. „Venkov“ piše o tom: Kako doznajemo sa kompetentnog mjesta, ne će se to dogoditi, i u veljači se moravski sabor sigurno ne će sazvat, jer politički položaj u Moravskoj tomu ne odgovara. Ali ni moravski Nijemci ne računaju medjutim, da se zemaljski sabor uopće ne će sazvat, oni su u duži za to, da se sabor sazove. Ima medju njihovim zastupnicima nekoliko bladnih i trljernih muževa, i kad bi ti odlučivali, bio bi sabor brzo otvoren. Vjerujemo ipak, završava „Venkov“, da ne ćemo mnogo čekati dok se ti njemački Quixoti opamete, jer zajednička bijeda, kao što češkog tako i njemačkog puka brzo će prisiliti k popuštanju.

Iz Krakova. O tečaju berlinskog i bečkog putovanja krakovskog regeniskog vijeća ne postoje u poljačkoj javnosti jedinstveni nazori. Osobito riječi, koje je regentski vijećnik, knez Lubomirski upravio bio u Berlinu njemačkom caru, nailaze sa gdje koje strane na živahnu kritiku. Ovdješnji „Kurjer Codzienny“ piše, da mora poljačko društvo podignuti bitno prigovore proti tvrdnji regenta, prema kojima da „poljački narod“ čeka na to, da njemačka istina izadje pobjedonosna iz ovoga rata. „Mi se bojimo“ — piše list u svom članku, — „da je govor kneza Lubomirskoga svojim prekonjertim ulaganjem i u trljernim njemačkim krugovima izazvao prije štetan nego povoljan dojam. Razlika interesa, koja dijeli oba naroda (Nijemce i Poljake), tako je velika i tu razliku neprimljenja ona protupoljačka politika u Poznanju i zatvorenje pola milijuna poljačkih radnika iz kraljevstva u Njemačkoj tako slabo ublažuje, da moraju riječi kneza Lubomirskoga zvučiti poput velikog nesklada. Poljački narod, istina, goji želju, da podržava sa susjednom njemačkom državom mirne odnose, te je i spreman, da položi temelje za međusobni sporazumak, no u tom radu treba međusobne iskrenosti, najmanje nasuproti bizantinskog kadjenja tamjanom....“

Poljska treba 30.000 državnih činovnika. Poljsko državno vijeće, koje imade za zadaću da stvori za mladu poljsku državu sve organe državnog života, treba 30.000 činovnika. U doba carske vlade nijesu Poljaci imali pristupka do državne službe, u kojoj bi se bili mogli osigurati, a da se ne odreknu svoje narodnosti. Tako se dogodilo, da je danas Poljska bez činovnika. Da se tomu pripomogne bje uređeno pet komisija sa specijalnim tečajima za izvježbu činovništva („Venkov“).

Domace vijesti.

Potreba organizacije našeg radništva.

Došlo je doba, da se započne sa realnim radom u korist naroda, došlo je doba, da radništvo samo ustaje u obranu svojih interesa. Počitavoj Europi javljaju se radnički pokreti, koji utječu na smjer vlade ili koji, kao u Rusiji, daju upravo smjer vladi. Kod takvih pokreta postoji opasnost, da se radnička gibanja izrode u bijesno i besciljno komešanje i uzrujavanje, koje ne može da koristi niti radništvu samome, niti stvari općeg svjetskog napretka. Ova pogibelj postoji u najvećoj mjeri kod onih naroda, koji nemaju organizovane radničke mase, u kojoj vlada tisuću mišljenja, u kojoj zapovjeda tisuću ljudi a nijedan zapravo ne sluša. Rat je uništio sav rad, što je bio učinjen u Puli tijekom zadnjih desetogodišta obzirom na pitanje našeg radnog naroda. Danas stupamo u odlučan čas narodne i staleške borbe, a baš mi, Jugoslaveni, tako smostretni, da naš nacionalni program ide uporedo sa našim staleškim programom. Naš se program može poistovetiti sa zahtjevima cjelokupnog europskog radništva: Mir, samoodređenje naroda i demokratizacija države. Ovi tri zahtjevi iscrpljuju posve i naš nacionalni program, koji nije nipošto agresivan, koji ne teži za hegemonijom

i nadvladom nad tuđim narodima, koji ne želi propast i narodnu smrt tuđih susjeda, već posvemašnju jednakopravnost naroda, ali to ne samo u teoriji, nego također u praksi. Organizaciju našega radnog naroda međutim ne možemo prepustiti vodjama tuđe narodnosti, jer bi sama ova činjenica bila kadra da pomuti slogu i solidarnost, koja postoji danas između radnika različitih narodnosti, pošto bi se time sijalo nepovjerenje u vodeće osobe i u samu organizaciju radništva te spriječilo jedinstven i energičan nastup radništva u obranu staleških i političkih interesa. Između jednog i drugog se naroda moraju točno lučiti i bistriniti pojmovi, mora se po strogo pravednim načelima podijeliti utjecaj jedne i druge skupine, da ne bude kasnije zaprijetka na putu k zajedničkom cilju radničkog naroda. Kao osnova za naš rad u prilog radništva mora da vrijedi načelo apsolutne solidarnosti u pitanjima radničkih interesa. Različite kulture, različiti smjer razvoja i različiti jezik naroda iziskuje međutim za svaki narod posebnu organizaciju radnog naroda, za Jugoslavene jednu a za druge narode drugu. Za nas se Jugoslavene mora stvoriti posebna Jugoslavenska radnička organizacija, koja će se oslanjati na češke radničke organizacije, od kojih se možemo nadati svakoj potpori. Organizacija našega Jugoslavenskog radništva bit će u prospjeh i korist čitavom radništvu bez razlike narodnosti ali će u prvom redu biti namijenjena političkom, kulturnom i narodnom osvještenju Jugoslavena. Političko, kulturno i narodno osvještenje ne može da nadje naš narod u tuđim organizacijama, kod tuđih ljudi, nego jedino u svom krugu, u svojem društvu. A ova su nas razmatranja potaknula na ideju organizacije Jugoslavenskog radništva. — Jugoslavenski radnik.

Za istarske učitelje. U prošloj godini dobivali su istarski učitelji maleni skuparinski doplatak. Za ovu godinu još nije doznačena nikakova svota, te izgleda, da ta stvar niti ne će biti riješena tamo do marča. Čudan je ovaj postupak sa istarskim učiteljima. Kako, da sirote žive sa onom mizernom plaćom? Zar se nije moglo urediti stvar tako, da učitelji primaju i za godinu 1918. skuparinski doplatak kao u godini 1917. dok se uredi stvar za tekuću godinu 1918. Pošto učitelji nijesu za mjesec januar ništa primili, a isto tako ne će ni za mjesec februar, to se tim postupkom samo još više uznemiruje i onako već dosta uznemirene duhove. Malo više opreznosti od strane oblasti ne bi bilo suvišno. Čemu se stvara beskorisno nezadovoljstvo i ogorčenje? Za godinu 1917. imali su učitelji dobiti od strane države nekakvu potporu. I ta se stvar dostatno nametala. Da se učiteljima bacila praha u oči, dalo im se na taj račun jednomjesečnu plaću. Nu ako pomislimo, da ima učiteljica, koje primaju mjesečno 64 K, to vidimo, da ove nijesu primile bogzna kakov iznos na taj račun. U drugim pokrajinama dalo se učiteljstvu do 300 K na taj račun. Dakako, Istra treba da uvijek prednjači na zadnjem mjestu. U broju 833. „Hrvatskog lista“ izašao je članak pun gorčine protiv predsjednika upravne komisije u Poreču. Ovaj se je udostojao odgovoriti na ovaj člančić, ostavši dakako dužan na tolike druge upite upravljene mu putem „Hrvatskog lista“. Gospodin je dvorski savjetnik vidio u spomenutom članku huškanje protiv vlasti, postavljene od vladara. On nije htio vidjeti u tome oštru kritiku, već nešto drugo, što se između redaka daje čitati, e bi istarski učitelji bili ne-

lojalni. Vidi se, da je gospodin već prilično ostarilo. Uostalom istarski se učitelji čute vjerni sinovi svojeg naroda, te će oni kritikovati rad svakoga, koji ne radi za narod kako bi morao, a kao što su učitelji podložni svakoj javnoj kritici, može gospodin predsjednik dozvoliti, da se i njega i upravnu komisiju javno kritizuje.

Prodaja ribe. U slučaju, da prisprije riba prodat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imaju danas vlasnici živežnih karata počevši od broja 5101.

Dopisi iz Istre.

Iz Mrčane. Neće biti zgoroga, ako se ponovi, da su se naši Mrčanci većinom kući vratili i željno očekujemo i povratak onih iz Steinklamma i Hustopeča. Kao što nije ni nadošla gorka pilula nepoznata bila, isto bit će ona i dolazećima poznata, no svakako u drugom licu, jer će naći svoje rodjake kod kuće i k tomu naći će i otvorenu školu, kamo će se uteći. Nama će se ovih dana obnoviti i poštanska sabirionica, koja će redovito četiri puta u tjednu donositi mile novosti naših najmilijih junaka.

Zalimo svakako o pitanju da se poštanski ured u Mrčani iza evakuacije sa strane jednog Hrvata, kojemu su bile poznate prilike, radi manjkavosti hrane u god. 1915. pustio dignuti. Naša uprava funkcionira kao ona u Krnici, u Juršićima i Filipani po naredbama vodnjanskog gerenta dr. Steinera, koji bi svojom židovskom taktikom htio nas za nos vući, kao na primjer za decembar dao je 10 deka masti po glavi, za siječanj ništa, te novom naredbom dodjeljuje tri četvrtine litra ulja po glavi do 1. svibnja o. g. Zar se misli slati ulje po njegovom sistemu u Trst? Bolje da položi mjesto ili mandat.

Vojničke vijesti.

Dnevna zapovjed lučkog admiralata broj 29. od 29. siječnja 1918

Posadno nadzorstvo satnik Titz.
Lječničko nadzorstvo na N. V. b. „Bellona“:
Mor. štop liječnik dr. Prandstetter.
Lječničko nadzorstvo u morskoj bolnici:
Inljski liječnik dr. Teichmann.

Pretplatnicima!

Umoljavamo gg. pretplatnike, da podmiru zaostalu pretplatu, i time zapriječe oduzimanje lista. Od 1. veljače slati ćemo list samo onima, koji pretplatu unaprijed podmiru.

MALI OGLASNIK.

Traži se učitelj hrvatskog jezika za višeg podčasnika. Prijaviti se kod uprave lista.
Traži se stan sa dvije sobe i kuhinjom, eventualno i malim podzemnom k tome. Položiti adresu kod uprave lista.
Kolendari za god. 1918. i to „HRVATSKI KOLENDAR“, tvrdo vezan K 240; broširan K 2—, „MARIJIN KOLENDAR“ K 2—, prodaje knjižara E. SCHMIDT Pula, Foro br. 12.

Sjetite se Crvenog križa!

kaže, da se je isto ili recimo slično događalo u P. a inače, kako ja čitam, je ono prijevod iz drugoga jezika, a događalo se u drugom kraju naše zemaljske kruglje, onda, gospodine moj, vi treba da budete odsada objekt tužbe, a ona lica objekti tužbe. — Za mene su „Sličice“ do ovoga hipa savremena beletristika — i ništa drugoga.

Detektiv: (Dolazi u sobu) Ništa! Prekratke i pretijesne.
Drž. odv.: Prereveni ste vi u službi! Babel!

On: Molim gospodu, želio bih se s vama upoznat. Zaboravili smo prije. (Upoznavanje)... Smijem li ponuditi gospodi šalicu čaja?

Drž. odv.: Hvala, hvala! Mi smo ovdje u uredovnom poslu.

Detektiv: Tako je! Ali iz uljudnosti ja primam, a gospodin može međutim dalje uredovati. (Domaćin odlazi. — Naskoro se vraća.)

On: Odnah bit će gotovo!
Drž. odv.: Pa neka bude. Molim vas, vaša gospodja je učiteljica, je li?

On: Bila je.
Drž. odv.: Aha! Učiteljica-poslužnica sa 4 K mjesečno, je li?

On: Gospodine, moja žena nije nikada bila poslužnicom.

Drž. odv.: Dakle, beletristika-mašta. Inače nijeste loše upotrebljavali licencije, ali ono „peste, vandalica“ to je tajfanski, a latinski je „pestis“, to je veoma kažnjivo. Da li to razumijete?

Kino „Crvenog Križa“

Ulica Sergija broj 34.

Današnji raspored

KISMET

Kriminalni roman u 4 čina.

Početak: 2:30, 3:50, 5:10 i 6:30 s. pop.

Neprekidne predstave.

Ulaznica: I. prostor 1 K; II. prostor 40 fl.

Ući se može kod svake predstave.

Ravnateljstvo ni preuzima pravo promjene raspored.

Svim pučkim školama u Istri

do znanja:

Sporazumno sa školskim oblastima preporučuje

knjižara IVAN NOVAK

u PAZINU:

Dodatke za II. čitanku (10 h)

i za III. čitanku (15 h).

Ista knjižara obavlja odmah naručbe pouzećem ili uz unaprijed prisposani IZDAN.

„HRVATSKI LIST“

prodaje se:

Vodnja: Prodaja duhana A. DEBETTO.
Kanfaniar: Prodaja duhana TURČINOVIĆ.
Pazin: Papirnica NOVAK i prodaja duhana IVICH.
Poreč: Prodaja novina MARTIN SREBOTH
Trst: Novinsko opravništvo G. FANO, knjižara i papirnica GORENJEK & Comp.
Buzet: D. SIROTIĆ.
Volosko: M. STIRN.
Lovran: A. BASSAN.
Kastav: LJ. JELUŠIĆ.
Tinjan: DUSAN DEFAR.
Cerovlje: JELE GRAH.
Sv. Petar u Šumi: JOSIP BANOVAČ.
Višnjani: A. GASPARINI-GRŽINA.

Cipele br. 39.

K. L.

(Monac.)

4.

Istraga.

Državni odvjetnik: Dobar dan! Jeste li vi I. Marijin?

On: Molim, molim! Moje je ime M. N.

Ženski detektiv: Možda nadimak?

Drž. odv.: Ni jedno, ni drugo, već pseudonim, što na stvari ništa ne mijenja.

On: Subjekt je ovdje. Izvolite u sobu. Tamo se lakše raspravlja. (Unidju.)

Detektiv: Ja idem gospodji u kuhinju, a vi izvolite u sobu.

Drž. odv.: (U sobi) — Vi ste prije veoma dobro rekli: Subjekt je ovdje, a objekt imam u zamotku. (Razmata. — Vadi novine.) Evo ga! Kažite mi iskreno, bolje za vas, jeste li vi ovaj podlistak napisali? (Pokazuje mu „Sličice“.)

On: Recimo, da jesam.

Drž. odv.: Točka a je odriješena. Točka b je objekt. Razumijete li ovo?

On: Da!

Drž. odv.: Javno mnijenje je, da ste vi ciljali na grad P. i time ste počinili kažnjivi čin. Jeste li razumjeli ovo?

On: Veoma dobro. Ali vi ste potpuno pogriješili put, jer ako kažete, da javno mnijenje

On: Molim, oprostite, to se mene ne tiče. Interesantno bilo bi, kad bi se to pitalo internerance i osudjene, ako nijesu na drugi svijet pošli. (Gospodja donese čaj. Upoznavanje. Kratko čavrljanje. Odlazak.)

5.

Svršetak. (Komisija na povratku.)

Detektiv: Čestita obitelji!
Drž. odv.: Do bijesa! Izmače mi ribica.

Ali još nije gotovo!

Detektiv: E ne, i nikako ne! Tražili smo osobu, a sada tražit ćemo što je na stvari. Pogledat ćemo mi i račune, ali kod svih; pregledat ćemo aprovizacije, to je „javno dobro“; čitat ćemo redovito „Hrv. list“ i onda „vae vicis!“

Drž. odv.: Šu-ti-te! Tko ste vi? (Motri je) ... Gdje su cipele?

Detektiv: Prodala sam ih gospodji.

Drž. odv.: Prodali ste cipele?!

Detektiv: Prema fakturi, dobila sam 50 kruna. Tako ne će erar izgubiti niti pare. I još nešto, gospodja ne će sumnjati ni o čemu. Pa i po običaju „Korpus delikti“ prodaje se prije ili poslije na javnoj dražbi. Velim „prodaje se“ premda se to kod nekih ne čini. A propos, jeste li štogod doznali o vozu i o vrećama?

Drž. odv.: Ma vam trči jezik... Sutra u 9 sati u jutro da je zapisnik gotov. Razumjeli?

Detektiv: Stuga sam! Klanjam se!

Konzumni magazin ratne mornarice

ima na prodaju

Viškog vina

(opola)

u bačvama i staklenicama,

Kovine u ratne svrhe.

◆ Kupovanje starih kovina
◆ kao: bakra, mesinga i
◆ ostal. unapredjuje samo
◆ „kovinskom centralom“
◆ ovlaštena tvrtka

JOSIP SLAMICH.

Krpe

Sve vrste krpa, svilenih otpadaka, pamučnih pokrivala, suknenih otpadaka, stare vreće kupuju se u Puli, u Premanturskoj ulici br. 16. za „centralu krpa“.

DOBRO ĆE ZASLUŽITI

svaki onaj, koji bere i sakuplja suho i zeleno lišće lovorike, smilja, dašice, smrčaka, pelina, kao i svakovrne ljekovite trave i korjenja.

Uz dobru plaću prima tvrtka

Maraspin

na Premanturskoj cesti.

Kosti

za centralu kosti „COLLA“ kupuju se u Puli, u Premanturskoj ulici br. 16.

Sjetite se udovica i siročadi palih vojnika!

Kupuje i prodaje

uz povoljne uvjete

svake vrste pokućstva, šivaćih i drugih strojeva

poznata tvrtka

FILIP BARBALIC, Šisanska ulica.

Tapetarske radnje i popravke pokućstva obavlja brzo uz umjerene cijene.

Potpisivanje ratnog zajma, skopčanog sa osiguranjem, traje i još dalje.

Veoma važno za one, koji imaju gotovog novca.

Tko sad plati na jedan put K 687.60 dobiti će nakon devet godina, t. j. godine 1926. K 1000 u gotovom novcu.

Umre li prije, dobiti će njegovi nasljednici jednu državnu zadužnicu u vrijednosti od 1000 kruna, za koju će godine 1926. dobiti u gotovom novcu K 1000. Vrhu toga vratiti će im se od plaćenih K 687.60

na koncu prve godine osiguranja	K 615.53,
„ „ „ treće „ „ „	„ 482.36,
„ „ „ pete „ „ „	„ 336.25,
„ „ „ sedme „ „ „	„ 175.92.

Tko nema dostatno gotovog novca, može plaćati na godinu K 90, polugodišnje K 45.90, četvrtgodišnje K 23.40 ili mjesečno K 7.95.

Prijave primaju:

C. k. austrijska vojnička zaklada za udovice i siročad.
Vodja kotarske poslovaonice u Pazinu **JOSIP MALJAVAC.**

Suradnici: ROŽA JOSIP, c. k. profesor u Pazinu; BOLONIC PETAR, nadučitelj u Sv. Petru u šumi; LUKEŽ DRAGUTIN, nadučitelj u Tinjanu; BUTKOVIC NIKO, opć. tajnik u Zminju; TOMASIC LOVRO, nadučitelj u Cerovlju; VRABEC IVAN, župnik u Zamasku; BACIC JOSIP, nadučitelj u Vranju; SIRONIC METOD, nadučitelj u Velikoj Učki i LEOPOLD STIHOVIC, nadučitelj u Lindaru.

„Kreditno i eskomptno društvo“

PULA, trg Custozza 45

prima u pohranu novac uz najviši mogući kamatnjak, te isplaćuje uloške po dogovoru, bez obzira na ratno doba, u svakoj visini.

Uredovni satovi su: od 9 do 12 prije podne

Veliki izbor listovnog papira

u mapama i kutijama

preporuča

Papirnica Jos. Krmptić -- Pula.

Hrvati, Hrvatice!

Sjetite se naše požrtvovne „Družbe

sv. Cirila i Metoda“.

Pečatni vosak

dobiva se kod tvrtke

Jos. Krmptić, — Pula, trg Custozza 1.